

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

4 An sit, & quando obliget praeceptum spei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

illorum est fundamentum, & radix, ut dixit Trident. *sess. 6. c. 8.* Item si peccatum sit desperationis, spes amittitur, quia illi specialiter est contrarium: sic supponunt omnes, ut videre est in Suarez. *disp. 1. de spe, sect. 8. in princ. Coninch. 19. disp. 19. dub. 11.*

PUNCTUM IV.

An sit, & quando obliget præceptum spei.

1. Præceptum spei negativum semper obligat, affirmativum aliquando.
2. Obligat quoties necessarium est ad orationem, penitentiam, vel tentationem vincendam.
3. De directa obligatione proponuntur variae sententiae, sed reselantur.
4. Concluditur nullum esse tempus determinatum, sed prudentis arbitrio mensurandum esse.
5. De timore tam filiali, quam servili est præceptum.
6. Sed non videtur esse præceptum de exercendis his actibus formaliter.
7. Raro homines nisi perditissimi executionem huius præcepti omittunt.

1. Præceptum spei & potest esse affirmativum, & negativum. Negativum semper obligat, quia semper obligamur non desperare de divina misericordia, & confectione aeternae vitae. Præceptum spei affirmativum non est constans apud Doctores quo tempore obliget, etsi apud omnes cum D. Thom. 2. 2. q. 22. a. 1. sit receptum aliquando obligare, ex illo Psalm. 4. *Sperate in Domino & ad Titum 2. Expectantes beatam fidem, & ad Roman. 15. Vi per patientiam, & consolationem scripturarum spem habeamus.* Non enim sine spe beatitudinis, beatitudo obtineri potest, est enim anchora firmissima nostrae vitae spiritualis. Et quidem si de tempore huius obligationis loquamur.

2. Primum certum est obligare præceptum spei, quoties sine illo debita oratio, penitentia, & tentationis victoria obtineri non potest, quia præceptum obligans ad alium finem, obligat simul ad ponenda media necessaria ad illum finem. At hæc obligatio non tam est ex præcepto spei, quam ex præcepto penitentiae, orationis, & tentationis vincendae; ac proinde eius omisso non est specialiter contra spem, sed contra penitentiam, vel orationem, & ita non est in confessione manifestanda, sic Bannes 2. 2. q. 22. art. 1. dub. 2. Sanchez lib. 2. in Decal. c. 33. n. 3. in modo, & sine. Suarez disp. 2. de spe, sect. 1. n. 2. & 3.

3. De directa autem obligatione spei plures sententiae adesse, cum primum rationis vltimæ assequeris, quia eo tempore teneris te ad Deum convertere, quod fieri non potest, quin in ipsum speres. sic Bannes 2. 2. q. 22. art. 1. dub. 2. Aragon. ibi. Petr. de Ledesma. 2. tom. sum. tr. 2. c. 4. concl. 3. Cæterum hoc dictum non satisfacit, tum quia hæc non est obligatio directa, sed conversionis, quae si fieri posset sine spe, nullum de spe esset præceptum. Tum quia conversio perfecta videtur fieri posse sine speciali actu spei, eo ipso, quod Deum cognoscas ut summum bonum, illi inique ames super omnia; quod enim impedire potest, quominus fidem amor subsequatur, nullo actu spei formaliter, & distincto; sufficit enim regulariter actum spei mediare, ut dicamus spem inter fidem, & charitatem medium locum tenere. Adde pro illo instanti vltimo rationis non adesse hoc conversionis præceptum, secundum probabilem sententiam, sed necessarium est, ut tempus aliquod arbitrio prudentis decurrat. Ergo non adest directa spei obligatio; & ita tenet Valent. 2. 2. disp. 2. q. 4. p. 1. Sanchez lib. 2. Decalog. cap. 33. n. 3. Alij secundum dicunt te obligatum esse actum spei elicere, quoties gravi tentatione desperationis vexaris, nisi animum actu spei contrario firmes, quia eodem præcepto, quo teneris non desperare, teneris & sperare quando sperare, medium est necessarium ne desperes. sic docent Bannes 2. 2. q. 22. art. 1. dub. 2. Valent. p. 1. Sanchez n. 3. Bonacina disp. 3. q. 3. p. 2. n. 2. Fateor hoc verissimum esse, sed rogo, quando actus spei reputari posset medium necessarium ad vincendam desperationis tentationem? Quis enim hoc investigare poterit: cum sint plura media ad Deum instituta ad quilibet gravem desperationis tentationem vincendam, tum oratio, tum consideratio, tum fides, tum amor, tum denique imaginationis diversio. Non ergo hoc tempus obligationis est cognitum facile. Tertio alij dicunt te obligatum esse spem habere, quoties obligaris, vel vis aliquid a Deo petere; quia sine se consequendi peritum, non videris posse debite petere. sic Coninch. disp. 19. dub. 9. n. 117. Sed neque hoc dictum satisfacit. Primum, quia tunc non est obligatio directa spei, sed indirecta, quatenus est medium necessarium ad orationem. Quod inde constat, quia si orationem debitam omittas, non peccas contra virtutem spei, sed contra religionem, cuius actum exerceere tenebaris. Secundum, quia stare optime potest te obligatum esse ad orationem aliquam faciendam, non tamen esse obligatum, neque indirecte ad habendum formalem actum spei, sufficit, si illum habeas implicitum, & virtutalem, ut dixit Suarez *disp. 2. de spe, sect. 1. num. 2.* Qui enim petit a Deo beneficium aliquid, non tenetur illud petere ex amore sui, & ex relatione ad beatitudinem sibi convenientem po-

rest enim illud petere, & sperare consequi ex amore amicitiae, vel alio honesto fine. Non ergo obligatur elicere formalem actum spei.

4. Restat ergo, ut dicimus nullum esse tempus determinatum in quo huiusmodi præceptum obliget, sed prudentis arbitrio mensurandum esse, nec permitendum longo tempore differri: Suarez disp. 2. de spe, sect. 1. num. 3.

Regulariter huic præcepto positivo omnes satisfaciunt, Primum satisfaciunt, cum de peccatis dolent, quia vix, aut nunquam omittunt actum formalem spei, quo eriguntur, ut dixit Conc. *sess. 6. c. 6.* ad peccata detestanda, novamque vitam inchoandam. Secundum huic obligationi faciunt satis, cum propositum habent nunquam peccandi mortaliter: hoc enim propositum est aliquoties ex Dei amore perfectio procedat, sæpe illum gignunt ex amore imperfecto considerant enim aeternam retributionem, quam peccatis amittunt, & ex illius consideratione in spem vite aeternae, ut sibi convenientis, eriguntur, & peccata detestantur. Neque enim in hac vita tuo difficultatis plena sine spe aliqua retributionis sæpe repetita conferuati homines possunt in divina gratia, aut longo tempore peccata vitare. Vide Coninch. disp. 19. dub. 9. num. 114.

5. Rursus de actu timoris inquiri potest, an sit præceptum, & quando obliget: Esse quidem præceptum videtur satis colligi ex illo Sapientiae 1. ver. 27. & 28. *Qui sine timore est, non poterit iustificari.* Cum autem iustificatio necessaria sit ad salutem, efficitur sanè & timorem, sine quo ipsa esse non potest, necessarium esse: & tradit D. Thom. 2. 2. q. 22. art. 2. Sanchez lib. 2. cap. 33. n. 4. Suarez disp. 2. de spe, sect. 1. num. 4.

Sed quia est duplex timor honestus, alius filialis, alius terribilis, de utroque affirmandum est esse præceptum. Filialis timor Dei, qui ex amore Dei timet, & fugis eius offensam, sicuti legitimus filius patrem timet offendere, quia illum amore complectitur. Servilis autem timor honestus est, quo timet more servorum offendere Deum ob penam, quam inde incurrit, in quo affectu potius tuæ incolumitati, quam diuino honori consulis. De utroque ergo timore afferunt D. Thom. Sanchez, & Suarez, esse præceptum. Nam de timore filiali videtur traditum Deuteronomio 10. *Quid Dominus Deus tuus petit à te, nisi ut timeas Dominum Deum tuum, & ambules in viis eius, & diligas eum: de servili timore Matth. 10. & Luc. 12. illis verbis, cum timeat, qui postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam; & colligitur ex Trident. *sess. 6. cap. 6.* definitur ad iustificationem impij hanc timorem gehennae concurrere.*

6. Cæterum cum necessarium non sit ad iustificationem impij aliquem ex his timoribus expressè, & formaliter concurrere, sed sufficit, si virtualiter infir, ut notavit Valent. disp. 2. de spe, q. 4. p. 2. efficitur sanè nullum adesse præceptum expressum excedendi hos timores formaliter. Sed tunc satis exercetur, cum opera alijs præcepta executioni mandantur. sic Valent. *suprà*, & Sanchez lib. 2. c. 33. n. 4. Dices, sæpe gravi tentatione vexaris, eamque vincis, timens ne Deum offendas, & ne penam inferni incurras; alioquin non victurus. Ergo huiusmodi timor obligat in presenti casu. Respondet obligare non ex præcepto speciali spei, & timoris, sed ex præcepto illius virtutis, adversus quam tentaris. Quod manifestè probatur ex eo, quod si tentationis consentias, non adversus virtutem spei peccas, sed solum adversus illam virtutem, cuius erat tentatio, & eamque solum culpam teneris in confessione manifestare; quia ille defectus timoris solum est conditio quædam generalis continens animum à peccatis, sicut diuorum beneficiorum consideratio; ac proinde sicut defectus huius considerationis non constituit specialem culpam neque etiam defectus timoris illam constituere potest.

7. Adde denique etsi de timore tam filiali, quam servili specialia præceptum, & formale daretur, crederem raro homines, nisi perditissimi sint, illius executionem omittere. Nam cum hæc obligatio non pro singulari mensibus, neque annis deberet constitui, sed aliquoties tantum in vita prudentium arbitrio, raro omitti potest. Quis enim est, nisi depravatissimus sit, & Dei summè oblitus, qui aliquoties in vita non omittat Dei offensam, tum ob Dei bonitatem, & amorem, tum ob penam inferni vitandas quique non doleat de peccatis his motibus excitatus, Ergo non sunt in huius præcepti executione scrupuli iniiciendi.

PUNCTUM V.

De desperatione spei virtuti contraria.

1. Definitur desperatio.
2. Neque in actu iudicij, quo iudicatis te non esse salvandum, neque in notione beatitudinis consistit desperatio.
3. In quo desperatio formaliter consistat.
4. Præsupponit iudicium vel de difficultate, vel de impossibilitate beatitudinis.
5. Desperatio semper est mortale peccatum.
6. Quid dicendum de illo, cui Deus suam damnationem revelavit.
7. Negatur possibilitas casus.